

dr Paweł Dziekański

Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim

Informacja jako dobro ekonomiczne będące źródłem przewagi konkurencyjnej

WSTĘP

Rozwój globalnego społeczeństwa informacyjnego sprawia, że informacja jest traktowana jako dobro ekonomiczne, podstawowy zasób i podstawowa kategoria ekonomiczna. Żyjemy w świecie instytucji, które wpływając na podejmowane przez nas decyzje kreują rzeczywistość, tak społeczną, jak i gospodarczą. Analiza tak działających instytucji pozwala zidentyfikować, wyodrębnić i wypromować te instytucje, które mogą przyczynić się do ewolucji społeczeństwa i gospodarki w pożądanym kierunku [Zachorowska-Mazurkiewicz, (<http>)]. Żyjemy obecnie także w wieku informacji. Ostatnio coraz częściej wykorzystuje się termin „Nowa Gospodarka” (*New Economy*), ilustrujący zmiany we współczesnych gospodarkach, będące skutkiem oddziaływania nowych technologii informacyjnych (IT), a zwłaszcza Internetu. Ważną rolę w „Nowej Gospodarce” odgrywa produkcja dóbr i usług informacyjnych, generujących rozwój gospodarczy, tworzenie nowych miejsc pracy. Istotną rolę w koncepcji *New Economy* przypisuje się informacji, traktowaniu informacji jako podstawowej kategorii ekonomicznej i znaczeniu nowego sektora w gospodarce – sektora informacyjnego. Wiedza, informacja i innowacyjność stanowią współcześnie strategiczny zasób organizacji, decydujący o jego pozycji konkurencyjnej, przetrwaniu, a nade wszystko rozwoju.

Współcześnie mamy do czynienia ze zmianą organizacji gospodarki światowej, która jest wynikiem zachodzących równocześnie, współzależnych procesów: 1) rewolucji technologicznej, opartej głównie na technologiach informatycznych, 2) formowania się gospodarki globalnej, 3) zmiany paradygmatu rozwojowego, polegającego na przechodzeniu z gospodarki przemysłowej do gospodarki informacyjnej (*information economy*), gospodarki opartej na wiedzy (*knowledge-based economy*)¹. Współczesną gospodarkę światową charakteryzuje wzrost znaczenia regionów i miast w rozwoju gospodarczym. Regiony stają się zatem znaczącymi podmiotami systemu gospodarki światowej ze względu na ich zdolność

¹ Określenie „gospodarka informacyjna” zostało spopularyzowane w latach 80. przez futurystę amerykańskiego Alvina Tofflera (1997). W literaturze funkcjonują również pojęcia: „rewolucja organizacyjna”, „społeczeństwo postprzemysłowe”, „rewolucja komunikacyjna”, „drugi przemysł przemysłowy”, „społeczeństwo sieciowe”.

elastycznej adaptacji do zmieniających się uwarunkowań rynkowych, technologicznych i kulturowych [Zorska, 1998; Castells, Hall, 1994].

Przedstawione procesy kształtujące współczesną gospodarkę są nieuchronne, wyznaczają nowe uwarunkowania makroekonomiczne działania organizacji, a co za tym idzie – również rozwoju regionów. Nieznajomość istoty zachodzących zmian z pewnością nie opóźni tych procesów, może zaowocować jedynie peryferyzacją regionów nie potrafiących wykorzystać szansy przełomu cywilizacyjnego.

SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Współcześnie podstawą wszystkich systemów ekonomicznych jest wiedza, a wszelkie przedsięwzięcia gospodarcze zależą od jej społecznie zgromadzonych zasobów. Element ten jest często pomijany w rachunkach kosztów, w przeciwieństwie do tradycyjnych zasobów, takich jak ziemia, kapitał i praca. Tymczasem to właśnie wiedza staje się współcześnie najważniejszym czynnikiem produkcji. Obok oczywistego faktu, że bez języka, kultury, danych, informacji nie mogłoby się narodzić żadne przedsięwzięcie, ogromne znaczenie ma fakt, że najbardziej wszechstronnym ze wszystkich zasobów, które pozwalają tworzyć bogactwo, jest wiedza. Ciągłe jeszcze wiedza nie jest powszechnie rozpoznawana jako „uniwersalny substytut”. Większość ekonomistów i strategów gospodarczych boczy się na to pojęcie, gdyż nie poddaje się ono kwantyfikacji [A. Toffler, H. Toffler, 1996, s. 46].

Spółeczeństwo wiedzy jest nowym modelem społecznym cechującym się wzrostem znaczenia nauki i kapitału społecznego, czy kapitału intelektualnego. Istnienie i rozwój społeczeństwa wiedzy jest warunkiem koniecznym dla rozwoju gospodarczego w dzisiejszym, zglobalizowanym świecie. Warto więc zadać sobie pytanie o czynniki promujące nowy model społeczny. Społeczeństwo wiedzy to społeczeństwo, które identyfikuje, produkuje, transformuje, rozpowszechnia i wykorzystuje informacje, aby zbudować i zastosować wiedzę dla rozwoju ludzkości. Społeczeństwo takie zawiera w sobie wizję pluralizmu, spójności, solidarności i partycypacji. Pojęcie „społeczeństwa wiedzy” jest więc szersze niż koncepcja technologii i dostępu do sieci, które dominują w dyskusji o społeczeństwie informacyjnym [Towards Knowledge Society, 2005, s. 27]. Idea społeczeństwa informacyjnego opiera się o wynalazki technologiczne. Koncepcja społeczeństwa wiedzy obejmuje więcej wymiarów: społeczny, etyczny oraz polityczny.

Informacja jest narzędziem generującym wiedzę, ale nie jest samą wiedzą. Informacja jest powiązana z czasem, może być świeża bądź nie. Posiada więc cechy produktu, a więc może być sprzedawana i kupowana. Wiedza natomiast należy tylko i wyłącznie do człowieka. W społeczeństwie wiedzy wszyscy powinni potrafić swobodnie się poruszać przez falę informacji. Swoboda poruszania się polega na rozwoju zdolności krytycznego myślenia w celu rozróżniania informacji użytecznych i bezwartościowych [Towards Knowledge Society, s. 18–19].

Ważnym elementem społeczeństwa wiedzy, jest gospodarka oparta na wiedzy. Na gospodarke tą składają się dwa ząbające się elementy: tworzenie wiedzy i jej produktywne wdrazanie. Jak ujmują to Alvin i Heidi Tofflerowie: „Klucz do zaawansowanego rozwoju może leżeć nie w tym, czy dany kraj posiada zdolność wytworzenia technologii informatycznej, lecz w tym, czy potrafi ją twórczo wykorzystać. [...] Przydatność ekonomiczną technologii cyfrowej czy innej limituje jednak typ kultury i instytucji danego kraju. Nie będzie nowej gospodarki bez nowego społeczeństwa, a nowego społeczeństwa – bez nowych instytucji” [A. Toffler, H. Toffler, 1996].

ASYMETRIA I WARTOŚĆ INFORMACJI

Informacja traktowana jest coraz częściej we współczesnej gospodarce oraz nowocześnie zarządzanych firmach – obok trzech klasycznych ziemi, kapitału i pracy ludzkiej, jako czwarty czynnik produkcji [Pomykalski, 2001, s. 169; Penc, 1994, s. 82]. Ze względu na tę właśnie wiedzę każda właściwie jednostka ma pewną przewagę nad wszystkimi innymi, ponieważ posiada jedyne w swoim rodzaju informacje, które można z powodzeniem wykorzystać [Hayek, (http)]. Informacja również coraz częściej postrzegana jest jako strategiczny czynnik produkcji, o zdecydowanie większym znaczeniu w procesach wytwarzania niż pozostałe. Mamy tu zatem do czynienia z różnicą jakościową, dotyczącą charakteru informacji. Wraz z rozwojem gospodarczym wzrastał udział tego komponentu w interpretacji przestrzennego zróżnicowania wzrostu. Oznaczało to, że w procesach gospodarczych, używając terminologii Schumpetera, doszło do rekombinacji czynników na skutek wzrostu znaczenia informacji w procesach wytwarzania i zarządzania [Olechnicka, (http)].

Dociera do nas coraz więcej informacji, doświadczamy ich coraz intensywniej oraz w coraz większym stopniu stajemy się obiektem manipulacji, rozumianej jako działania mające na celu osiągnięcie w nas zdefiniowanego postrzegania informacji bądź określonego zachowania. Fundamentalnymi czynnikami konstytuującymi obecną rzeczywistość jest zalew informacji, rosnące tempo życia i rosnąca liczba zmian [Ball, 2000, s. 10–12].

Nadmiar informacji zmusza odbiorcę do wzmózonego wysiłku wkładanego w ich odbiór i selekcje, dlatego kluczowego znaczenia nabiera umiejętność zarządzania informacją. Przyczyn natłoku informacji można też doszukiwać się w gospodarce rynkowej. Produkcja informacji (dóbr informacyjnych) jest droga, ale jej reprodukcja kosztuje niewiele [Materska, 2005, s. 3–11]. Dzisiaj narzekamy nie na dostęp do informacji, lecz na jej zalew.

Szczególnego znaczenia nabiera więc lokalizacja i filtracja informacji. Klienci specjalnych serwisów informacyjnych płacą grube pieniądze za informacje

otrzymywane w czasie rzeczywistym. Bardzo cenne są bazy danych, gdyż oferują dostęp do przefiltrowanych informacji.

Przeciążenie informacyjne jest skutkiem ciągłego nadmiernego ataku naszej uwagi przez informacje. Obecnie największe niebezpieczeństwo stanowią jednak prawie nieograniczone możliwości manipulowania informacjami, nie zaś ich ilość. Manipulowanie informacją to manipulowanie człowiekiem jako odbiorcą informacji. Trzeba mieć świadomość, że natłokowi (niechcianej) informacji na początku XXI wieku towarzyszą takie zjawiska społeczne w skali światowej, jak [Gawrysiuk, 2003]:

- lawinowy przyrost informacji i wiedzy i ich upowszechnianie w różnej postaci;
- zacieranie się granic pomiędzy różnymi typami informacji i wiedzy;
- globalizacja informacji i wiedzy;
- chaos informacyjny i kulturowy, etyczny, moralny związany z tempem zmian.

Środowisko informacyjne dostarcza człowiekowi wiele niedokładnych, niekompletnych, niepewnych i nieaktualnych, a przez to niewiarygodnych informacji. W tej sytuacji kluczową sprawą staje się jakość informacji. Ogromna łatwość umieszczania informacji, na przykład w Internecie sprawia, że ich autorami, wytwórcami są często ludzie o niskich kompetencjach informacyjnych. Poza tym informacja jest przekazywana w nieodpowiedniej formie, przez co traci na wartości i staje się mało czytelna. Zalew informacji sprawia, że ludzie nie tylko nie są w stanie jej ogarnąć, ale i przestają ją cenić i szanować. Ponieważ jest tania, to stajemy się rozrzutni. Cenna informacja jednak nie jest bezpłatna, jest droga [Ledzińska, 2009].

Problemy współczesnych informacji dotyczą ich aktualności, kompletności, przyswajalności, czytelności i wiarygodności. Asymetria informacyjna jest definiowana jako sytuacja, gdy jedna ze stron transakcji posiada więcej informacji o warunkach i okolicznościach tej transakcji niż strona druga.

Zjawisko to polega na niejednakowym rozkładzie informacji istotnych dla stron zawierających umowę. Strona posiadająca przewagę informacyjną może wykorzystać dla podniesienia swoich korzyści kosztem strony gorzej poinformowanej. W takiej sytuacji alokacja zasobów będzie nieefektywna [*Asymetria informacyjna...* (http)]. Problem asymetrii informacyjnej wiąże się z problemem tzw. niedoskonałej informacji, która polega na tym, że podmiot ekonomiczny nie ma pełnej wiedzy o jakimś zjawisku. Niedoskonała informacja może wystąpić już w przypadku jednego podmiotu, podczas gdy asymetria informacyjna wymaga wystąpienia co najmniej dwóch podmiotów, między którymi występują pewne relacje.

INFORMACJA WE WSPÓŁCZESNEJ GOSPODARCE

Era rozwoju informacji, czy też ewolucji sposobu jej przekazywania, stwarza nowe warunki funkcjonowania organizacji, które charakteryzują się nasileniem pewnych obszarów działalności. Najczęściej wymienia się następujące obszary zmian pozwalające na przystosowanie się przedsiębiorstw do nowych warunków

działania: interdyscyplinarność działalności w odróżnieniu od specjalizacji, silne powiązania z klientami i dostawcami, segmentacja klientów, globalna skala działania i wrażliwość na potrzeby lokalnych klientów, nowatorstwo i innowacyjność w zakresie technologii oraz organizacji procesów, wykształcony personel [Kaplan, Norton, 2001, s. 25]. Informacja to treść wiadomości przekazywanej od nadawcy do odbiorcy, wyrażona w odpowiednim języku lub kodzie. Informację można przenosić w czasie (zapamiętywanie) i przestrzeni (przesyłanie, przekazywanie, komunikowanie), powinna porządkować system, do którego się odnosi. Powinna pozwolić odbiorcy na lepsze dostosowanie się do świata zewnętrznego, poprzez ukierunkowanie jego zachowań [Meyer, 2006, s. 225–229].

W Polsce jednym z pierwszych autorów, który podał naukową definicję informacji był Jerzy Ratajewski. Rozróżnił on w niej sens podmiotowy i przedmiotowy, wskutek czego powstały dwa odrębne wyjaśnienia. Informacja w sensie przedmiotowym, czyli pojmowana jako wiadomość to „wzajemny związek między co najmniej dwoma przedmiotami (obiektami, organizmami), złożony ze znaczenia (treści) i nośnika fizycznego (formy), służący do przekazywania sygnałów jednego przedmiotu (obiektu, organizmu) drugiemu przedmiotowi (obiektowi, organizmowi)” [Ratajewski, 1973, s. 8–9]. W ujęciu podmiotowym, czyli jako czynność informacja to „zbiór określonych czynności (działań) dla wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, poszukiwania, udostępniania i odbierania wiadomości (treści, znaczeń) dotyczących określonego przedmiotu (obiektu)” [Ratajewski, 1973, s. 8–9].

Funkcja informacyjna zwłaszcza w rozwiniętej gospodarce rynkowej wychodzi na pierwsze miejsce jako integralna część systemu informacyjnego organizacji. Bez niej sprawne funkcjonowanie zarówno małych spółek handlowych, organizacji jak i ogromnych holdingów jest niemożliwe. Dostarczane w odpowiedni sposób informacje są wykorzystywane w szerokim zakresie. Po pierwsze, stanowią podstawę do określenia zakresu działalności jednostki gospodarczej oraz poszczególnych komórek (wydziałów, oddziałów). Podstawę tej oceny stanowią zarówno informacje o przebiegu poszczególnych procesów, jak i o ich efektach. Po poddaniu informacji odpowiedniej analizie, stanowią one mogą ważną podstawę do podejmowania wielu decyzji zarówno operatywnych (bieżących), jak i strategicznych, wybiegających w przyszłość, zmierzających w końcowym wyniku do lepszego, efektywniejszego gospodarowania [Messner, 1944, s. 33–35]. Funkcja informacyjna rachunkowości zauważalna jest w tym, że dostarcza ona informacji niezbędnych do podejmowania decyzji w zarządzaniu, informuje o stanie i o zmianach środków gospodarczych (aktywów) i finansujących je kapitałów-funduszy (pasywów) oraz wyniku finansowego [Żyżnowski, 1995, s. 22]. Jak można zauważyć – poprawność rachunku ekonomicznego, opartego i połączonego z rachunkowością oparta jest na tej ostatniej. Decydujące są zwłaszcza tworzone przez nią informacje [Micherda, 2005, s. 41].

Dokładność, rzetelność, aktualność i terminowość, ilość informacji, istotność informacji, odpowiedzialność, użyteczność to niektóre tylko z cech, jakie można przypisać informacji. Dostępność – jej miarą jest to, jak wiele czasu, trudu i pieniędzy trzeba poświęcić, by uzyskać jakąś informację. Bywa także, że z dostępnością wiążą się pewne bariery techniczne. Na cechę tę zwraca się szczególną uwagę, gdy informacja ma dotrzeć do jak najszerszych kręgów odbiorców [Sadowski, 2006, s. 125–126]. Rozwlekłość informacyjna nie występuje w przypadku, kiedy każdy znak alfabetu, w jakim jest utrwalona bądź przesyłana wiadomość, dostarcza maksymalnej ilości informacji. Rozwlekłość informacyjną można dokładnie wyliczyć. Już pobieżna statystyczna analiza języka naturalnego wykazuje, że informacja jest rozproszona wśród dźwięków mowy lub znaków tekstu pisanego” [Kruczek, Walas, 2004, s. 155–156]. Aktualność informacji jest cechą ściśle związaną z szybkością jej przepływu od źródła do jej odbiorcy. Współcześnie wiadomości „starzeją” się coraz szybciej, a decyzje podejmowane na ich podstawie mogą wywołać znaczne szkody, dlatego coraz więcej uwagi poświęca się obecnie usprawnieniu przesyłu i przetwarzania danych. Informacja nieaktualna jest tak samo nieprzydatna, jak ta nieprawdziwa. Rzetelność i prawdziwość są jednymi z ważniejszych i bardziej pożądanых cech informacji. Niestety, trudno zazwyczaj ocenić ją pod tym względem bez wnikliwej weryfikacji źródeł. Często przekłamania nie wynikają z celowego działania, ale z braku zabezpieczenia informacji przed deformacją lub złego jej rozkodowania. W celu ich eliminacji należy dążyć do usprawnienia procesów informacyjnych. Często zdarza się jednak, że błędy pojawiają się po prostu wskutek nierzetelnego opracowania źródeł [Sadowski, 2006, s. 126].

Ważną cechą informacji jest ich substytucyjność i komplementarność. Pełna komplementarność informacji jest o wiele częstszym zjawiskiem niż komplementarność innego rodzaju dóbr. Częstym zjawiskiem jest zerowa wartość jednej informacji bez innej – uzupełniającej ją. Przykładem może być oprogramowanie, które bez haseł i kodów związanych z zakupem jedynie oryginalnej wersji jest bezużyteczne. Innym, znanym przykładem jest znana historia o połowie mapy prowadzącej do skarbu, której użyteczność jest zerowa bez drugiej jej części [Forlicz, 1996].

Współcześnie można mówić o dwóch głównych rolach informacji w gospodarce. Pierwsza z nich to bycie czynnikiem produkcji, druga zaś związana jest z komunikacją pomiędzy przedsiębiorcą a otoczeniem, w ujęciu marketingowym. Bez posiadania informacji na temat potrzeb konsumentów, jakie zbiera się podczas badań rynku, nie byłoby możliwe stworzenie oferty odpowiadającej ich wymaganiom [Medlik, 1995, s. 243].

Obecnie właściwe informowanie o produkcie stało się niejednokrotnie ważniejsze od jego wytwarzania, jako czynnik kreujący rynek nabywców. Informacja jest bowiem najważniejszym elementem promocji. Podana we właściwy sposób, na czas i skierowana do odpowiedniego grona odbiorców jest narzę-

dziem przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw i regionów. W warunkach integracji, jaka dokonała się w Europie i ogólnej globalizacji, poszczególne kraje i regiony prowadzą „walkę promocyjną”, a co za tym idzie – także informacyjną. W celu jej prowadzenia współpracę podejmują różne instytucje i organizacje, mało bowiem skuteczna i kosztowna jest promocja organizowana indywidualnie [Medlik, 1995, s. 162].

Wiedza, informacja, ich jakość i aktualność stają się dla przedsiębiorstwa istotnymi czynnikami konkurencyjności, ponieważ sukces w gospodarce nazwanej nową ekonomią lub nową erą informacji nie jest mierzony tylko udziałem firmy w rynku, wielkością posiadanych aktywów klientów lub rozmiarami zdobytego rynku, ale sukcesami w zarządzaniu wiedzą oraz umiejętnością wykorzystania kapitału intelektualnego firmy [Koźmiński, 2002].

Atrybutem nowej gospodarki jest konkurencja. Konkurencyjność organizacji przejawia się w umiejętności efektywnego kreowania oferty akceptowanej przez rynek oraz takiej, która znajduje nabywców po cenach przynoszących zyski. Bycie konkurencyjnym w społeczeństwie wiedzy jest coraz trudniejsze, ponieważ kształtuje się nowy krajobraz konkurencyjny zwany New Landscape. J. Stankiewicz wskazuje następujące przejawy tego krajobrazu [za Kleer, 2003]:

- wzrost strategicznych nieciągłości,
- zamazywanie granic sektorów,
- globalizacja i umiędzynarodowienie rynków,
- hyperkonkurencyjność rynków,
- presja na ceny, jakość i satysfakcję klientów,
- dynamiczne zmiany karier i oczekiwań pracowniczych.

Wiedza w ujęciu ekonomicznym traktowana jest jako informacja i jako aktywo (assets), czyli dobro ekonomiczne, które może być prywatną własnością i jako towar może być przedmiotem obrotu rynkowego. T. Nonaka twierdzi, że „jedynym pewnym źródłem przewag konkurencyjnych jest wiedza. Kiedy zmieniają się rynki, eksplodują nowe technologie, mnożą się konkurenci, a produkty starzeją się prawie w ciągu nocy, przedsiębiorstwami mającymi sukcesy są te, które konsekwentnie tworzą nową wiedzę, rozpowszechniają ją w całej organizacji i szybko przedstawiają się na nowe technologie i produkty. Takie działania określa się jako «przedsiębiorstwo kreowane przez wiedzę», którego jedynym biznesem są innowacje” [Nonaka, Takeuchi, 2000].

INFORMACJA JAKO ZASÓB I ŹRÓDŁO PRZEWAGI KONKURENCYJNEJ

Zdaniem K. Obłója dla przewagi konkurencyjnej istotny jest model organizacji, który jest połączeniem koncepcji strategicznej firmy i technologii jej praktycznej realizacji, rozumianej jako budowa łańcucha wartości pozwalającego na sku-

teczną eksploatację oraz odnowę zasobów i umiejętności. W istocie chodzi więc o to jak firma będzie konkurować (źródła przewagi konkurencyjnej), jakie zasoby i kompetencje długotrwale podtrzymają przewagę konkurencyjną oraz jak zostanie skonfigurowany łańcuch wartości pozwalający na tworzenie i wykorzystanie zasobów oraz kompetencji zapewniających przewagę konkurencyjną [Obłój, 1998; 1987]. Zasób to pewna ilość czegoś, co zostało zebrane, nagromadzone w celu wykorzystania w przyszłości. Jest to swego rodzaju rezerwa, zapas [Stefanowicz, 2004, s. 78].

Według definicji W. Dziemianowicza dotyczącej konkurencyjności w aspekcie gminnym jednostek samorządowych zagadnienie konkurowania analizowane jest na tle zdolności do pozyskania sponsorów lub inwestorów, maksymalizowania liczby inwestycji oraz docelowo koncentruje się na wykreowaniu ich pozytywnego wizerunku w otoczeniu [Dziemianowicz, 2000, s. 30–31]. Natomiast zgodnie z ogólną definicją T. Sztuckiego konkurencja to zespół działań za pomocą, których uczestnicy rynku dążąc do realizacji swych interesów i osiągnięcia zysków, przedstawiają nabywcom korzystniejsze od innych oferty zakupu bardziej atrakcyjnych towarów i usług, sprzedawanych po bardziej dogodniejszych cenach i przy silnie oddziałującej promocji [Sztucki, 1996, s. 30].

Konkurencyjność regionu nie jest pojęciem jednoznacznie zdefiniowanym w literaturze przedmiotu. B. Winiarski odnosi konkurencyjność regionu do rywalizacji polegającej na przyciąganiu inwestycji prywatnych – przedsiębiorców, organizacji gospodarczych (krajowych i zagranicznych), pozyskiwaniu subwencji i innych form wsparcia z budżetu centralnego, czy wreszcie pozyskiwaniu środków pomocowych UE i innych organizacji międzynarodowych [Winiarski, 1999, s. 48]. A. Klasik konkurencyjność regionu określa jako przewagę nad innymi regionami będącą wypadkową atrakcyjności oferty usługowej kierowanej do obecnych i potencjalnych użytkowników regionu, którymi są mieszkańcy, firmy, inwestorzy, goście jej źródłem jest nowoczesna infrastruktura materialna, instytucjonalna i intelektualna regionu [Klasik, 2001, s. 99]. Konkurencyjność regionów jest określana przez ich zdolności do przystosowania się do zmieniających się warunków, pod kątem utrzymania lub poprawy ich pozycji w toczącym się między regionami współzawodnictwie.

Gospodarkę opartą na wiedzy kojarzy się ze wszystkim co jest związane z technologią informatyczno-komunikacyjną postępowaniem technicznym i innowacyjnością. Nie ma jednej definicji gospodarki opartej na wiedzy. Wszystkie istniejące definicje są opisowe i zawierają zbiór cech, którymi powinna charakteryzować się gospodarka oparta na wiedzy gospodarka. OECD definiuje gospodarkę opartą na wiedzy jako gospodarkę bezpośrednio bazującą na produkcji dystrybucji i wykorzystaniu wiedzy i informacji [*The Future of the Global Economy...*, 1999]. Wiedza jest rozumiana w tym ujęciu jako produkt oraz jako czynnik mający kluczowy wpływ na kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego.

W warunkach, gdy społeczeństwo wkracza w nową erę gospodarki opartej na wiedzy, informacja nabiera szczególnego znaczenia. Jej przepływ już obecnie należy uznać z jeden z najważniejszych czynników decydujących o jakości procesów rozwoju społeczno-gospodarczego. Tak więc sprawne zarządzanie informacją w makrosystemie gospodarka – społeczeństwo – środowisko jest podstawą jego sprawnego funkcjonowania, a co za tym idzie – budowy zrównoważonego i trwałego rozwoju w warunkach gospodarki opartej na wiedzy [Ciechelska, Poskrobko, (http)].

W analizowanym systemie pojęcie informacji społeczno-gospodarczej nie zostało, jak dotychczas, zdefiniowane w sposób jednoznaczny. Używa się go jako równoważnika takich pojęć, jak: wiadomość, decyzja, nakaz, zakaz, polecenie lub sugestia. Informację o danej informacji (np. informację o miejscu przechowywania informacji X), nazywamy metainformacją. Każda informacja (i metainformacja) zawsze wyrażona jest w określonym języku (etnicznym, obrazowym lub dźwiękowym) [Flakiewicz, 2002]. Gdy pojawia się w języku potocznym, czyli w etnicznym, wykorzystywanym jako uniwersalny język do porozumiewania się ludzi w ramach danej grupy etnicznej, to najczęściej jest używana w następujących znaczeniach [Oleński, 2001, 2003]:

- informacja społeczno-gospodarcza to wszelka *informacja o systemach, procesach i zdarzeniach* zachodzących w gospodarce jako systemie społeczno-ekonomicznym (kryterium zakresu przedmiotowego informacji),
- informacja społeczno-gospodarcza to wszelka *informacja aktywnie* służąca podmiotom gospodarczym (ludziom, przedsiębiorstwom i innym jednostkom organizacyjnym) *do podejmowania decyzji* gospodarczych (kryterium użytkownika informacji),
- informacja społeczno-gospodarcza to wszelka *informacja* wykorzystywana *do sterowania procesami lub systemami* społeczno-gospodarczymi (kryterium użytkownika informacji),
- informacja społeczno-gospodarcza to *informacja obiegająca w systemach* społeczno-gospodarczych, niezbędna do ich istnienia i funkcjonowania (kryterium funkcji w systemie ekonomicznym),
- informacja społeczno-gospodarcza to *informacja powodująca skutki ekonomiczne i/lub społeczne* (kryterium efektu informacji w systemie społeczno-ekonomicznym).

Podstawowe rodzaje informacji społeczno-ekonomicznej, stanowiącej podzbiór informacji gospodarczej. Informacja taka może przyjmować postać znaków, typowych dla danego języka, w którym jest wyrażana. Są nimi litery, cyfry i znaki specjalne, występujące w danym języku etnicznym. Może także być reprezentowana jako zbiory punktów, tworzących linie proste lub krzywe – w języku obrazów oraz mowa i dźwięki – w języku dźwięków. Dlatego informacja ekonomiczna ma często charakter multimedialny [Flakiewicz, 2002]. Informacja ekonomiczna zwraca szczególną uwagę na [Flakiewicz, 2002]:

- obiekty, czyli wszystko to, czym obserwator się interesuje i o czym chce zbierać informacje. Obiektem może być rzecz, człowiek, stan, proces, zdarzenie itp.,
- własności obiektów, opisujące ze względu na co obserwator interesuje się danym obiektem,
- relacje między obiektowe, czyli opis współzależności między obiektami, którymi interesuje się obserwator,
- czas, do którego odnoszą się wyżej wymienione elementy.

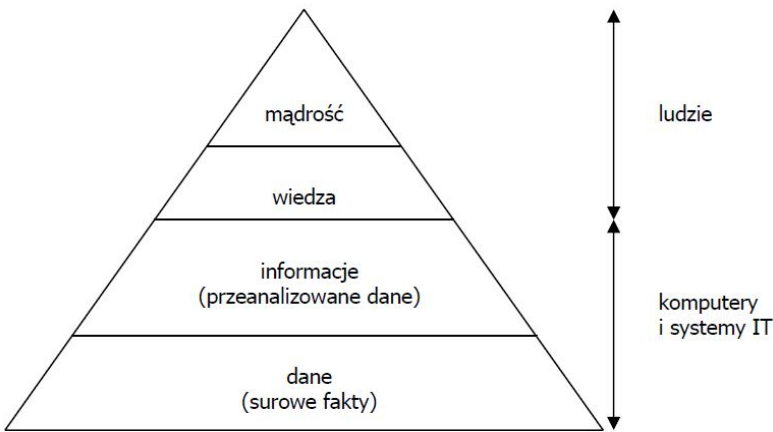
Tabela 1. Rodzaje informacji społeczno-ekonomicznej

Rodzaj	Opis cech
Informacja faktograficzna	Odwzorowuje wyróżnione stany obiektów w ramach danej obserwacji (obiekty, ich cechy i ich wartości, relacje oraz czas, np. przyrost naturalny w danym roku).
Informacja techniczna	Jest to taka informacja faktograficzna, która odnosi się do obiektów technicznych (np. wyrób, surowiec, maszyna), ich cech, takich jak waga, zużycie, kolor, kształt itp.
Informacja techniczno-ekonomiczna	Jest to taka informacja faktograficzna, której obiektami są obiekty techniczne, ale ich cechami są charakterystyki ekonomiczne, np. cena, koszt wytworzenia itp. lub społeczno-ekonomiczne, np. nakłady pracy w określonej gałęzi przemysłu).
Informacja ekonomiczno-społeczna	Może mieć charakter albo mikro- albo makroekonomiczny. W pierwszym wypadku jej odniesieniem jest mikroekonomiczny SG (np. sprzedaż w danym okresie, zadanie inwestycyjne, zysk itp.). W drugim wypadku informacja odnosi się np. do gospodarki narodowej (np. stopa inflacji), społeczna, np. przestępczość.
Jednostkowa	Dotyczy konkretnego faktu (np. konkretnej transakcji, osoby itp.).
Zagregowana	Opisuje zagregowane zbiory jednorodnych obiektów jednostkowych (np. liczba wytworzonych samochodów w danym czasie) lub liczba takich obiektów mających wspólną cechę (np. liczba sprzedanych samochodów określonej marki). Możliwe jest też opisywanie zjawisk w określonym systemie, np. wzrost dobrobytu wyrażony jako zysk na zatrudnionego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Flakiewicz, 2002].

Rola, znaczenie oraz wartość informacji w różnego typu organizacjach nie od dziś są przedmiotem dociekań badaczy nauk ekonomicznych i nauk o zarządzaniu oraz informacji naukowej [np. Kolegowicz, 2003; Oleński, 2000; Materska, 2003]. Jednym z podejść umożliwiających lepsze rozpoznanie i identyfikację wartości informacji we współczesnej firmie jest rozpatrywanie informacji w funkcji zasobu organizacyjnego (ang. *organizational resource*) czy też aktywów lub dóbr niematerialnych (ang. *intangible assets*). Pojmowanie informacji w kategorii aktywów niematerialnych oznacza informację, której wykorzystanie może być źródłem przyszłych zysków (a więc ma wartość dla danej jednostki). Istotnym elementem tego podejścia jest uznanie nieuchwytności (nienamacalności) informacji

i cech odróżniających ją od materialnych zasobów, a także wskazywanie trudności związanych z przypisywaniem informacji ściśle określonych kosztów czy wartości. W rozważaniach J. Oleńskiego informacyjny zasób ekonomiczny stanowią wszelkie potencjalnie użyteczne zbiory informacji (por. rys. 1) i metainformacji, zgromadzone i przechowywane w czasie, w miejscu oraz przy wykorzystaniu technologii i organizacji umożliwiających ich wykorzystanie przez użytkowników finalnych informacji, działających jako podmioty ekonomiczne w gospodarce (Oleński, 2000, s. 161).

Rysunek 1. Informacja w organizacji

Źródło: [Borowiecki, Romanowska, 2001, s. 29].

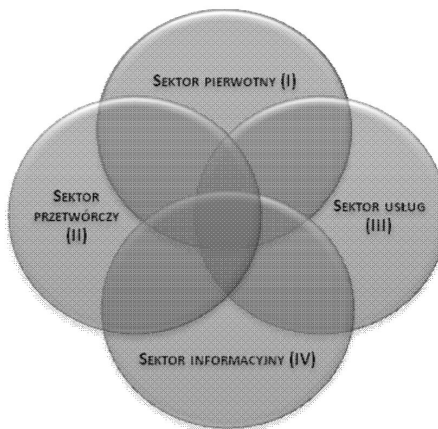
W pełni wartościowa informacja jako zasób strategiczny organizacji zwiększa wiedzę organizacji o otaczającej rzeczywistości, wspiera procesy zmian, umożliwia komunikowanie się pracowników i kierownictwa, wzbogaca wiedzę indywidualną pracowników, pozwala podejmować decyzje (zmniejsza nieokreśloność wyboru, czy też oceny działania w organizacji) oraz ułatwia nawiązywanie więzi z otoczeniem i daje przewagę nad konkurentami. Zmieniające się otoczenie wokół nas powoduje, że organizacje stają w obliczu nowych wyzwań i zmieniających się warunków konkurencji. Coraz mniejszą rolę odgrywa sam produkt, którego cechy są łatwe do skopiowania, a w związku z tym w coraz mniejszym stopniu stanowią trwałe źródło przewag konkurencyjnych. Dlatego też w procesie ich budowania najistotniejszy staje się kapitał intelektualny. We wszystkich teoriach i modelach dotyczących konkurencyjności przedsiębiorstwa kluczową rolę odgrywa właśnie przewaga konkurencyjna. Jak pisze M.E. Porter, jest ona „duszą wyników firm na konkurencyjnym rynku”. Wśród badaczy panuje powszechna zgodność co do wagi tego zjawiska, ale pojawiają się trudności, jeśli chodzi o ściśle jego zdefiniowanie. Przewaga konkurencyjna to zbiór atutów dostrzega-

nych przez rynek i cenionych przez klientów, które pozytywnie i względnie trwale odróżniają firmę od jej konkurentów i pociągają za sobą lepsze wymierne wyniki finansowe [Wrzosek, 1999].

GOSPODARKA INFORMACYJNA W PROCESIE ROZWOJU REGIONU

Rozwój jest złożonym procesem, obejmującym zagadnienia ekonomiczne, społeczne i polityczne. Jest wiele czynników stymulujących rozwój gospodarczy, a w tym technologia informacyjna (inwestowanie w telekomunikację, przemysł komputerowy itp.). Równie ważny jest rozwój infrastruktury edukacyjnej, transport itd. Sektor informacyjny ma duże perspektywy rozwoju, w istotny sposób przyczynia się do rozwoju gospodarczego. Jest on ściśle związany z rozwojem nowych technologii informacyjnych i ich zastosowaniem w gospodarce oraz jest integralnym elementem koncepcji społeczeństwa informacyjnego i Nowej Gospodarki.

Nowe technologie informatyczne i komunikacyjne stworzyły obecnie jakościowo inne możliwości dostępu do informacji, zmieniając warunki procesów podejmowania decyzji ekonomicznych i prowadząc do zjawiska nazywanego skróceniem czasu ekonomicznego. Skracanie czasu ekonomicznego umożliwia znaczne przyspieszanie procesów ekonomicznych. Decyzje ekonomiczne, zwłaszcza na rynku finansowym mogą być podejmowane w bardzo krótkim czasie (w ułamkach sekund), lawinowo, także automatycznie (na podstawie modeli realizowanych przez komputery) bez udziału człowieka. Szybkość realizacji procesów wskazuje na istotne ograniczenie kosztów. Problematykę tę ilustruje np. funkcjonowanie rynków elektronicznych [Dziuba, 2000].

Rysunek 2. Czterosektorowy model gospodarki

Źródło: opracowanie własne.

Sektor przechodzi „w poprzek” przez istniejące klasyfikacje. Do sektora zalicza się m.in. B+R, edukację, telekomunikację, sferę bankowo-finansową itp. W sektorze informacyjnym powstaje nadwyżka ekonomiczna konieczna do rozwoju gospodarczego. W krajach wysoko rozwiniętych jest to sektor dominujący (ok. 50% zatrudnienia, ok. 50% PKB). Sektor ten warunkuje sprawne funkcjonowanie innych sektorów i działów gospodarki (rys. 1). Jest swoistym „kołem zamachowym gospodarki”. Pobudza zdolności konkurencyjne i ekspansywne gospodarki.

Sektor przechodzi „w poprzek” istniejących klasyfikacji – jest to zaletą, ale i wadą (trudno go wydzielać z ram klasyfikacji). Wydzielamy ten sektor, bo cechuje się wysoką dynamiką. Sektor informacyjny decyduje o konkurencyjności oraz przodownictwie technicznym i ekonomicznym. Sektor informacyjny jest teraz nośnikiem postępu technicznego (tak jak wcześniej przemysł przetwórczy), co wynika ze strukturalnej i wszechogarniającej roli technik informacyjnych w gospodarce. Tworzy nadwyżkę ekonomiczną. Sektor informacyjny ma ogromną rolę transformacyjną w gospodarce. Jego rozwój zależy od aktywnej polityki państwa (to jest perspektywa i ograniczenie). Wynikają z tego rekomendacje dla metodologii statystyki, ale i dla strategii oraz polityki rozwoju. Sektor informacyjny obejmuje m.in.: sektor B+R – tu zachodzi ogniskowanie postępu naukowo-technicznego i innowacji; B+R tworzy nowe informacje i generuje nadwyżkę ekonomiczną; informacje o innowacjach, o technologiach. Zatem sektor informacyjny jest sektorem strategicznym, decydującym o stanie gospodarki, społeczeństwa i państwa. Jak przekształcić tę rewolucję informacyjną w jej zauważalny wpływ na rozwój gospodarczy – to główne zadanie polityków – decydentów.

Znaczenie informacji w procesach gospodarczych jest z jednej strony skutkiem, a z drugiej powodem rosnącej roli innowacji i wiedzy w rozwoju. Informacja to bowiem zarówno nośnik, jak i przedmiot innowacji. Dlatego też współczesną gospodarkę określa się także mianem gospodarki innowacyjnej czy wiedzochłonnej. Cechą tej gospodarki jest – z jednej strony przyspieszenie procesu innowacji, z drugiej zaś jej kumulatywne wykorzystywanie w procesie tworzenia nowych innowacji. Jak ujmują to Castells [1998, s. 32]: „Współczesnej rewolucji technologicznej nie charakteryzuje podstawowa rola wiedzy i informacji, ale to, że owa wiedza i informacja są stosowane do tworzenia wiedzy i urządzeń przetwarzających informacje oraz służących do komunikacji, w procesie kumulatywnego sprzężenia zwrotnego między innowacją i wykorzystywaniem innowacji”. Sprzężenie to powoduje wzmocnienie konkurencyjnej przewagi innowatora nad producentem zdolnym jedynie do wytwarzania produktów znajdujących się w dalszej części krzywej cyklu życia produktu. W konsekwencji tego procesu utrwała się segmentacja układów terytorialnych. W segmencie wysokim wytwarzane są innowacje, które pozwalają na uzyskanie wysokich płac i zysków oraz na utrzymanie stabilnej przewagi konkurencyjnej. W segmencie niskim produkowane są wyroby technologicznie przestarzałe, przy wykorzystaniu niewielkich

zasobów kapitałowych i nisko opłacanej, słabo wykwalifikowanej siły roboczej [Gorzelał, Smętkowski, ([http](#))].

Rola i znaczenie informacji we współczesnej gospodarce stale wzrasta. Informacja staje się dla wielu przedsiębiorstw, szczególnie tych działających w warunkach oligopolu, na silnie konkurencyjnym, nasyconym rynku, poważnym narzędziem rywalizacji. Funkcja, jaką pełni informacja we współczesnej gospodarce jest nie do przecenienia. Stała się podstawowym zasobem przedsiębiorstwa. Ma wpływ na każdy proces w przedsiębiorstwie i jest niezbędnym składnikiem w podejmowaniu każdej decyzji. Jest istotnym czynnikiem w osiągnięciu przewagi konkurencyjnej i motorem wzrostu przedsiębiorstw wirtualnych. Z całą pewnością można powiedzieć, że nadeszła nowa era – era informacji i zarządzania wiedzą.

PODSUMOWANIE

W dobie ery informacji, wraz z upowszechnieniem się dostępu do informacji oraz zwiększeniem szybkości jej przepływu, informacja nabiera coraz większego znaczenia w codziennym życiu organizacji. Subiektywność informacji powoduje, że jej wartość jest różna w zależności od jej odbiorcy. Powoduje to problem w ocenie zarówno przydatności jak i wartości, jaką reprezentuje informacja. Informacja, która stanowi etap pośredni w tworzeniu wiedzy, jest niezbędna przy podejmowaniu każdej decyzji. Jednak często wyodrębnienie istotnych informacji z szumu informacyjnego pochodzącego z otoczenia stanowi poważny problem. Największą umiejętnością będzie wyłowienie informacji istotnych, możliwie jak najdokładniejszych oraz w czasie umożliwiającym podjęcie decyzji.

W warunkach konkurencyjnego rynku organizacje poszukują takich zasobów, w oparciu o które mogą tworzyć narzędzia konkurowania zapewniające osiągnięcie i utrzymanie przewagi konkurencyjnej nad rywalami. Obecnie coraz częściej podkreśla się, że prawdziwa wartość organizacji tkwi w jej aktywach niematerialnych: wiedzy, informacji. W wyniku zaistnienia nowych czynników rozwoju i ich przestrzennych uwarunkowań można spodziewać się przesunięcia działalności gospodarczej z jednych regionów do innych, co może radykalnie – nawet na przestrzeni kilku dekad – zmienić dynamikę rozwoju poszczególnych układów regionalnych. Era cywilizacji informacyjnej może doprowadzić do zasadniczego pogłębienia różnic regionalnych, ponieważ regionom, które dotychczas nie znalazły swojej szansy rozwoju, trudniej będzie tego dokonać w nowych warunkach, szczególnie w odniesieniu do nowych kryteriów lokalizacji.

Sektor informacyjny przynosi duże korzyści dla społeczeństwa, nie tylko dla tych, którzy bezpośrednio korzystają z jego efektów. Produkcja niektórych typów wiedzy jest ograniczona z uwagi na brak wykwalifikowanej kadry, co wskazuje na konieczność realokacji środków w gospodarce. Produkcja tylko jednego z ty-

pów wiedzy – technologii – powoduje zmiany w metodach produkcji wielu towarów i usług. Można wysunąć hipotezę, iż nowa wiedza w sferze technologii i techniki powoduje przesunięcie popytu na rynku pracy w stronę pracy umysłowej.

Widoczna jest systematyczna zmiana w strukturze zatrudnienia, polegająca na wzroście zatrudnienia w sektorze informacyjnym w stosunku do innych sfer gospodarki. Pokutuje przekonanie, że niekiedy wzrost zatrudnienia w sferze informacyjnej jest zgodny z prawem Parkinsona, wskazującym, że biurokracja ma tendencję do stwarzania pracy dla samej siebie.

Wydaje się, że istnieje szansa rozwoju dla regionów nowych w głównym nurcie gospodarki światowej – jest nią budowanie potencjału endogennego opartego na tworzeniu sieci powiązań między sferą badań i wdrożeń w warunkach sprzyjającego innowacjom środowiska lokalnego.

LITERATURA

- Ball R., 2000, *The scientific information environment in the next millennium*, „Library Management”, vol. 21, no. 1.
- Castells M., 1998, *The Information Age: Economy, Society and Culture – The Rise of Network Society*, t. II, Oxford: Blackwell.
- Castells M., Hall P., 1994, *Technopoles of the World*, London: Routledge.
- Ciechelska A., Poskrobko T., *Wpływ informacji na trwałe i zrównoważony rozwój w warunkach gospodarki opartej na wiedzy*, <http://mikro.univ.szczecin.pl/bp/pdf/46/18.pdf> (dostęp 16.05.2011).
- Daniłowska A., *Asymetria informacyjna i jej przewyższanie na rynku kredytów rolniczych*, http://www.wne.sggw.pl/czasopisma/pdf/RNR_2008_T95_z3-4_s38.pdf (dostęp 14.05.2011).
- Dziuba D.T., 2000, *Gospodarki nasycone informacją i wiedzą. Podstawy ekonomiki sektora informacyjnego*, Katedra Informatyki Gospodarczej i Analiz Ekonomicznych UW, Warszawa.
- Flakiewicz W., 2002, *Systemy informacyjne w zarządzaniu*, Wyd. C.H. Beck, Warszawa.
- Forlicz S., 1996, *Mikroekonomiczne aspekty przepływu informacji między podmiotami rynkowymi*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań.
- Gawrysiuk P., 2008, *Cyfrowa rewolucja. Rozwój cywilizacji informacyjnej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Gorzela G., Maciej Smętkowski, *Rozwój metropolii w gospodarce informacyjnej: znaczenie układu globalnego i regionalnego*, http://www.studreg.uw.edu.pl/pdf/2_2005/Gorzela_2_2005.pdf (dostęp 22.07.2011).
- Hayek von F., *Wykorzystanie wiedzy w gospodarce*, <http://coin.wne.uw.edu.pl/lhardt/HayekWyko>.
- Kaplan R.S., Norton D.P., 2001, *Strategiczna karta wyników, Jak przełożyć strategię na działanie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Klasik A., 2001, *Konkurencyjność województwa śląskiego na tle innych regionów. Ujęcie syntetyczne [w:] Województwo śląskie. Integracja, konkurencyjność, nowe*

- inicjatywy*. II Śląskie Forum Rozwoju Lokalnego i Regionalnego, Akademia Ekonomiczna w Katowicach i GWSP, Katowice.
- Kleer J., 2003, *Czy Polska ma szansę na gospodarkę opartą na wiedzy*, „Nauka i szkolnictwo wyższe”, nr 22.
- Kolegowicz K., 2003, *Wartość informacji a koszty jej przechowywania i ochrony* [w:] *Informacja w zarządzaniu, przedsiębiorstwem. Pozyskiwanie, wykorzystanie i ochrona (Wybrane problemy teorii i praktyki)*, red. nauk. R. Borowiecki, M. Kwieciński. Kraków, Zakamycze.
- Koźmiński A., 2002, *Jak zbudować gospodarkę opartą na wiedzy* [w:] *Rozwój polskiej gospodarki. Perspektywy i uwarunkowania*, red. G. Kołodko, WSPiZ, Warszawa.
- Kruczek Z., Walas B., 2004, *Promocja i informacja turystyczna*, Wydaw. Proksenia, Kraków.
- Ledzińska M., 2009, *Człowiek współczesny w obliczu stresu informacyjnego*, Wydawnictwo Instytutu Psychologii PAN, Warszawa.
- Materska K., 2005, *Rynek informacji i rynek wiedzy*, „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej”, nr 3.
- Materska K., 2004, *Pozyskiwanie informacji gospodarczych* [w:] *Spółczesność informacyjna i jego technologie*, red. B. Sosińska-Kalata, K. Materska i W. Gliński, Wydaw. SBP, Warszawa.
- Medlik S., 1995, *Leksykon podróży, turystyki, hotelarstwa*, PWN, Warszawa.
- Messner Z., 1944, *Międzynarodowe standardy rachunkowości i ich znaczenie*, Zeszyty Naukowe AE Katowice, nr 135.
- Meyer B., 2006, *Informacja w procesie obsługi ruchu turystycznego*, „Ekonomiczne Problemy Turystyki”, nr 7.
- Micherda B., 2005, *Funkcje i struktura współczesnej rachunkowości* [w:] *Podstawy rachunkowości*, red. B. Micherdy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Nonaka T., Takeuchi H., 2000, *Kreowanie wiedzy w organizacji*, Poltext, Warszawa.
- Obłój K., 1987, *Zarządzanie strategiczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Obłój K., 1998, *Strategia organizacji*, PWE, Warszawa.
- Olechnicka A., *Rozwój regionalny w warunkach gospodarki informacyjnej* <http://www.studreg.uw.edu.pl/pdf/SRIL04/Art03.pdf> (dostęp 22.07.2011).
- Oleński J., 2001, *Ekonomika informacji*, PWE, Warszawa.
- Oleński J., 2003, *Ekonomika informacji. Metody*, PWE, Warszawa.
- Oleński J., *Elementy ekonomiki informacji. Podstawy ekonomiczne informatyki gospodarczej*, Katedra Informatyki Gospodarczej i Analiz Ekonomicznych UW, Warszawa 2000.
- Oleński J., *Elementy ekonomiki informacji. Podstawy ekonomiczne informatyki gospodarczej*, Warszawa, Katedra Informatyki Gospodarczej i Analiz Ekonomicznych UW, W. Dziemianowicz, *Polskie gminy i regiony w globalnej konkurencji*. „Wspólnota”, nr 46/2000,
- Penc J., 1994, *Strategie zarządzania. Perspektywiczne myślenie systemowe działanie*, Placet, Warszawa.
- Pomykański A., 2001, *Zarządzanie innowacjami*, PWN, Warszawa–Łódź.

- Ratajewski J., 1973, *Wstęp do informacji naukowej*, Uniwersytet Śląski, Katowice.
- Sadowski A. (red.), 2006, *Integracja europejska – szanse i zagrożenia dla rozwoju turystyki*, Fundacja Promocji Rozwoju Podlasia, Białystok.
- Stefanowicz B., 2004, *Informacja jako zasób strategiczny*, „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa”, nr 7.
- Stefanowicz B., 2004, *Informacja*, SGH – Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
- Sztucki T., *Marketing przedsiębiorcy i menadżera*, Agencja Wydawnicza PLACED, Warszawa 1996.
- The Future of the Global Economy*, 1999, Towards A Long Boom?, OECD, Paris.
- Toffler A., Toffler H., 1996, *Budowa nowej cywilizacji*, Zysk i s-ka, Warszawa.
- Towards Knowledge Society*, 2005, UNESCO World Report, UNESCO Publishing.
- Winiarski B., 1999, *Konkurencyjność: kryterium wyboru czy kierunek strategii i cel pośredni polityki regionalnej* [w:] *Konkurencyjność regionów*, red. M. Klamut, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław.
- Wrzosek W., *Przewaga konkurencyjna*, „Marketing i rynek”, nr 7/1999.
- Zachorowska-Mazurkiewicz A., *Spoleczeństwo wiedzy Instytucjonalna analiza czynników promujących nowy model społeczny*, <http://www.institut.info/IIIkonf/referaty/3c/GOW%202007%20zachorowska%20mazurkiewicz.pdf> (dostęp 14.05.2011).
- Zorska A., 1998, *Globalizacja działalności gospodarczej*, PWN, Warszawa.
- Żyznowski T., 1995, *Rachunkowość jednostek gospodarczych*, Difin, Warszawa.

Streszczenie

W artykule została przedstawiona istota gospodarki informacyjnej – nowego paradygmatu organizacji współczesnej gospodarki światowej, który oddziałuje na rozwój regionów. Wskazano na wzrost roli informacji jako zasobu produkcyjnego, zmieniającego znaczenie pozostałych czynników wytwórczych oraz mającego istotny wpływ na specyfikę gospodarowania. Podjęto także próbę odpowiedzi na pytanie, jakie wyzwania stawia gospodarka informacyjna dla rozwoju regionalnego. Regionom opóźnionym trudniej będzie znaleźć szansę; rozwoju w zmieniających się; uwarunkowaniach, szczególnie w odniesieniu do nowych kryteriów lokalizacji.

Information as a Source of Economic Well-Being of Competitive Advantage

Summary

The article presents the issue of the news economy – a new paradigm of the world modern economy organization, which affects the regions development. There is emphasized the increase of the role of the information as a production resource, which changes the meaning of the remaining factors and has an essential impact on the management peculiarity. The article also tries to answer the question: “What challenges does the news economy give to the regional development?”. The retarded regions will find it difficult to meet an opportunity of the development in changing conditions, especially in accordance to new localization criteria.